

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 224

30 . 12 . 1960 tarihli 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına dair 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncü ve 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporu (1/258)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71/414/4283

21 . 7 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 20 . 7 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «30 . 12 . 1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına dair 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncü ve 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilâk olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

1. Bilindiği üzere, 31 . 12 . 1960 gün ve 193 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi mevzuuna alınmış bulunan zirai kazançların fiilen vergilendirilmesine 1962 yılından itibaren başlanmış bulunmaktadır. Üç yıllık uygulama süresinde Zirai Gelir Vergisine ait muafiyet, istisna ve vergileme hükümleri biri 1963 senesinde 202 sayılı Kanunla; diğ eri 1964 yılında 484 sayılı Kanunla iki defa değişikliğe tabi tutulmuştur.

Gelir Vergisi Kanununun zirai kazançlarla ilgili hükümlerinin 19 . 2 . 1963 gün ve 202 sayılı Kanun ile tadili sırasında, yeniden Gelir Vergisi mevzuuna alınan bu mükellef zümresinin ilk senelerde defter tutma bakımından karşılaşacakları güçlükler göz önünde tutularak, bu kanunun geçici 4 ncü maddesiyle 1962, 1963 ve 1964 yıllarına mahsus olmak üzere, kanunda belirtilen halleri aşması sebebiyle defter tutması gereken çiftçilere zirai kazançlarını götürü gider usulüne göre tesbit edebilme imkânı tanınmış bulunuyordu.

Ayrıca, 29 . 6 . 1965 gün ve 642 sayılı Kanunla, Zirai Gelir Vergisi mükelleflerinin defter tutmaya hazır bir duruma gelmemiş oldukları gerekçesiyle, zirai kazançlarla ilgili hükümlerin ıslahı konusunda yapılmakta olan çalışmalar sonuçlanıp uygulama alanına konuluncaya kadar, çiftçi mükelleflere, defter tutmakta tanınmış olan bu imkân 1966 yılına kadar (bu yıl dâhil) uzatılmış bulunuyordu.

Ancak, son yılların uygulama sonuçları Gelir Vergisi Kanununda yazılı hadleri aşan Zirai Gelir Vergisi mükelleflerinin halen defter tutabilecek bir duruma gelmemiş bulunduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan, zirai kazançların vergilendirilmesinde karşılaşılan meselelerin hallindeki güçlükler dolayısıyla konu üzerindeki çalışmalar sona erdirilmemiş bulunmaktadır.

Bu itibarla, memleket gerçekleri nazara alınarak Gelir Vergisine tabi çiftçilerin defter tutma hususunda karşılaşacağı güçlükleri kaldırmak maksadıyla 642 sayılı Kanunla 1966 yılı sonuna kadar tanınmış bulunan ihtiyarılık halkının iki yıl daha uzatılması uygun görülmüş ve tasarının 1 nci maddesi ile 202 sayılı Kanunun değişik geçici 4 nci maddesi bu yolda değiştirilmiş bulunmaktadır.

2. Bilindiği gibi 26 . 6 . 1964 gün ve 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesiyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa eklenen geçici 10 ncu madde ile, zirai kazançların kavranmasında ve takibindeki güçlükler ve bu güçlüklerin vergi randumanına yaptığı menfi tesirler ve ayrıca plânın takibi için gerekli iç finansman ihtiyacı göz önünde tutularak, geçici bir devre için vergiye tabi çiftçiler ziraat birimleri itibarıyla, asgari bir vergiye tabi tutulmuş bulunmaktadır.

Aynı maddede, Zirai Gelir Vergisi mükelleflerinin ziraat birimleri üzerinden vergi öleme mükellefiyetinin, en geç 1967 yılına ve ortalama kâr hadlerinin tesbitine dair komisyonlar kurulup bu hadler tesbit edilinceye ve Gelir Vergisi Kanununun bünyesinde bu bakımdan gerekli değişiklikler yapılncaya kadar devam edeceği öngörülmüştür.

Madde hükmünden anlaşılacağı üzere, bu mükellefiyetin 1967 yılında verilecek beyannamelere, diğer bir ifade ile, 1966 zirai kazançlarını uygulanmaması asgari Zirai Vergi tatbikatının içinde bulunduğumuz 1966 yılında sona erdirilmesi gerekmektedir.

Maddede, ayrıca, bu mükellefiyetin kaldırılması için ortalama kâr hadlerinin tesbitine dair komisyonlar kurulması, bu hadlerin tesbiti ve Gelir Vergisi Kanununun bünyesinde bu bakımdan gerekli değişiklikler yapılması şartı yer almaktadır.

Bilindiği üzere, zirai kazançlarda «Ortalama kâr hadlerine» tokabül etmek üzere, asgari zirai kazanç esası mevud olup, bu esası gerçek ve gültürü olarak tesbit eden mükelleflerin kazançları, ekim sayım beyanları nazara alınarak zirai kazanç ölçülerine göre hesaplanacak miktardan düşük bulunduğu takdirde vergi matrahının tatbik edileceğini âmir bulunmaktadır.

Gelir Vergisi Kanununda zirai kazançlarda aynı mahiyette bir usul ve bunu uygulayacak komisyon mevcut iken, maddede ayrıca ortalama kâr haddi ve komisyon kurulacağından bahsolunduğuna göre, bu alanda yeni bir sistem derpiş edilmiş bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu süre zarfında, bu anlamda Gelir Vergisi Kanununda bir değişiklik yapılmamış bulunmakla beraber, yıl olarak tasrih edilmiş olduğu cihetle, geçici 10 ncu madde ile ihdas olunan mükellefiyet, kanun hükmü icabı kendiliğinden kalkmış olacaktır.

Ancak, asgari zirai vergi, bu alandaki vergilendirme güçlükleri karşısında ihdas edilmiş bulunduğu cihetle, bu güçlükleri gideren yönde kanunda bir değişiklik yapılmaksızın, bu mükellefiyetin kaldırılması muhakkak ki, zaten mevcut bulunan tatbikat zorluklarını bir kat daha artıracak ve vergi varidatının daha da düşmesine sebeb olacaktır.

Bu itibarla, zirai kazançların vergilendirilmesi konusunda gerekli değişiklikler yapılncaya kadar, geçici 10 ncu madde hükmünün devamını sağlar mahiyette 484 sayılı Kanunda bir değişiklik yapılması gerekli görülmektedir.

Tasarının 2 nci maddesinde yer alan hükümle bu maksat sağlanmış bulunmaktadır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/258
Karar No. 16

22 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

30 . 12 . 1960 tarihli 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına dair 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncu ve 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gereğince arz ve izah edilen hususlar, Komisyonumuzca da uygun görülerek, tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmiş üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Çankırı	Tekirdağ	Bingöl	Balıkesir
T. Akman	H. Başol	M. E. Gündoğdu	A. Akın
			İmzada bulunamadı
Gaziantep	Kütahya	Maraş	Ordu
N. Sarıca	M. Ersoy	V. Pirinçcioğlu	F. Güley
İmzada bulunamadı			

Urfa
Muhalifim
B. Boran

Bütçe Plân Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No: 1/258
Karar No: 42

22 . 2 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan (30 . 12 . 1960 tarihli 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına dair 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncu ve 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı) ilgili Hükümet temsilcilerinin katılımı ile incelendi ve görüşüldü :

1. 31 . 12 . 1960 tarihli ve 193 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi mevzuatına alınmış bulunan zirai kazançların fiilen vergilendirilmesine 1962 yılında başlanmıştır. Üç yıllık uygulama süresinde Zirai Gelir Vergisine ait muafiyet, istisna ve vergileme hükümleri bir defa 1963 yılında 202 sayılı Kanunla, diğeri 1964 yılında 484 sayılı Kanunla olmak üzere iki defa değişikliğe tabi tutulmuştur.

202 sayılı Kanunla yeniden Gelir Vergisi mevzuatına alınan bu mükellef zümresinin ilk senelerde defter tutma bakımından karşılaşacakları güçlükler göz önünde tutularak 202 sayılı Kanunun geçici 4 ncu maddesiyle 1962, 1963 ve 1964 yıllarına mahsus olmak üzere kanunda belirtilen hadleri aşmasından dolayı defter tutması gereken çiftçilere zirai kazançların götürü gider usulüne göre tesbit etme imkânı tanınmıştı. Ayrıca 642 sayılı Kanunla mükelleflerin, halen defter tutmaya hazır bir duruma gelmedikleri ve zirai kazançlarla ilgili hükümlerin ıslahı konusundaki çalışmalar sonuçlanmadığı gerekçesiyle bu mevzudaki çalışmalar sonuçlanmaya kadar mükelleflere tanınmış olan bu imkân 1966

yılına kadar uzatılmıştır. Bugüne kadar yukarıda bahsedilen mevzular sonuçlanmadığından 1966 yılına kadar tanınmış bulunan ihtiyarilik hakkının iki yıl daha uzatılması hususu uygun görülerek tasarının 1 nci maddesi ile 202 sayılı Kanunun değişik geçici 4 ncu maddesi bu yolda değiştirilmiş bulunmaktadır.

2. 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesiyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa eklenen geçici 10 ncu madde ile vergiye tabi çiftçiler ziraat birimleri itibarıyla, asgari bir vergiye tabi tutulmuşlar ve bu husus en geç 1967 yılına ve ortalama kâr hadlerinin tesbitine dair komisyonlar kurulup bu hadler tesbit edilinceye ve Gelir Vergisi Kanununda bu bakımdan değişiklik yapılinceye kadar devamı öngörülmüştür.

Gelir Vergisi Kanununda zirai kazançlarda aynı mahiyette bir usul ve bunu uyguluyacak komisyon mevcut iken, maddede ayrıca ortalama kâr haddi ve komisyon kurulacağından bahsolduğuna göre, bu alanda yeni bir sistem öngörülmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Bugüne kadar Gelir Vergisi Kanununda değişiklik yapılmamış olduğundan geçici 10 ncu madde ile ihdas edilen mükellefiyet, kanun hükmü icabı kendiliğinden kalkmış olacaktır.

Bu itibarla zirai kazançların vergilendirilmesi konusunda gerekli değişiklikler yapılinceye kadar, geçici 10 ncu madde hükümlerinin devamını sağlamak amacıyla 484 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasını öngören tasarımı komisyonumuz yerinde görerek, tasarı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın <i>I. Sezgin</i>	Başkan V. Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Sözcü Sakarya <i>N. Bayar</i>	Kâtip Bolu <i>H. I. Cop</i>
Adayaman <i>M. A. Atalay</i>	Ankara <i>H. T. Tokar</i>	Balıkesir Söz hakkım mahfuz <i>E. Gürçeli</i>	Balıkesir Söz hakkım saklıdır <i>F. İslimyeli</i>
Çanakkale Söz hakkım saklıdır <i>Ş. İnan</i>	Edirne <i>I. Ertem</i>	Giresun <i>I. E. Kılıçoğlu</i>	Gümüşane <i>S. Savacı</i>
İstanbul <i>M. Güven</i>	İzmir <i>I. Gürsan</i>	Kayseri <i>A. A. Hacıpaşaoğlu</i>	Konya <i>M. N. Kalaycıoğlu</i>
Kütahya <i>M. Erez</i>	Niğde <i>H. Özalp</i>	Trabzon <i>A. İ. Birinciöğlu</i>	Trabzon Söz hakkım mahfuzdur <i>A. Rıza Uzuner</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

30 . 12 . 1960 tarihli 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına dair 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncü ve 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Geçici madde 4. — 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967 ve 1968 yıllarında elde edeceği zirai kazancını bilânço veya işletme hesabı esasına göre tesbite mecbur olan çiftçiler, diledikleri takdirde adı geçen yıllar zirai kazançları üzerinden götürü gider usulüne göre vergilendirilir.

Mükellefler bu hususu beyannamelerinde belirtmeye mecburdurlar.»

MADDE 2. — 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncü maddesi ile 31 . 12 . 1960 tarihli ve 193 sayılı Kanuna eklenen geçici 10 ncü maddenin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Gelir Vergisine tabi çiftçilerin, zirai kazanç ortalama kâr hadlerinin tesbitine dair komisyonlar kurulup bu hadler tesbit edilinceye ve Gelir Vergisi Kanununun bünyesinde bu bakımdan gerekli değişiklikler yapılincaya kadar verecekleri yıllık Gelir Vergisi beyannamelerinde gösterdikleri zirai kazançlar üzerinden hesaplanan yıllık gelir vergileri (Yıllık beyannamelerde çeşitli kaynaklardan kazanç ve irat gösterilmesi halinde yıllık verginin zirai kazanca isabet eden kısmı) aşağıda yazılı birimlere göre bulunan miktarlardan az olamaz. Az olduğu takdirde, bu miktarlara yükseltilir.»

MADDE 3. — Bu kanunun, 1 ncü maddesi 1 . 1 . 1967 tarihinden itibaren, 2 ncü maddesi 1966 takvim yılı başından itibaren elde olunan zirai kazançlar hakkında, uygulanır.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

20 . 7 . 1966 .

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>A. F. Alişan</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>	Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangül</i>	Maliye Bakanı <i>İ. Gürsan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>O. Dengiz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Zeren</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>E. Somunoğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>İ. Deriner</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>S. O. Avcı</i>	